

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет

_____ 2021 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти
за спеціальністю 231 «Соціальна робота»

Освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка»

Форма навчання - денна, заочна

Схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки,
протокол № 7 від «11» березня 2021 р.

Зав. кафедри СРСП _____ Л.І. Романовська

Програма розглянута та схвалена на засіданні Вченої (методичної ради)
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від «17» березня 2021р

Голова Вченої ради ГПФ _____ Л.Л. Станіславова

Загальні положення

Одним із важливих інструментів впровадження соціальної політики є професійна соціальна робота. Зміст її – надання допомоги людям, що потрапили у складну життєву ситуацію, через діагностування їхніх проблем, прогнозування, посередництво, інформаційно-консультативну діяльність, пряму педагогічну і психологічну підтримку, яка стимулює власні сили клієнтів. Комплексність проблем соціальної роботи, складність об'єктів і суб'єктів соціальних перетворень, необхідність при обмеженому об'ємі соціальних ресурсів одержання максимально значимого і ефективного результату – такі особливості спеціальності ставлять свої вимоги до змісту підготовки майбутнього фахівця.

Програма побудована із врахуванням основних тем ряду фахових дисциплін теоретичного і практичного спрямування і передбачає визначення рівня засвоєння знань і сформованості практичних умінь та навичок студентів.

1. Теорії і моделі соціальної роботи.

Виникнення і розвиток теорії соціальної роботи. Теоретичні основи практики соціальної роботи. Психодинамічна модель соціальної роботи. Біхевіористські і когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Системна модель соціальної роботи. Екологічна модель соціальної роботи. Використання у соціальній роботі теорії ролей. Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Соціально-психологічні моделі та моделі комунікацій. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Сімейна терапія. Психосоціальна терапія. Надання повноважень і представництво.

2. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю

Структура та типові моделі сім'ї. Соціальна політика, спрямована на регулювання сімейно-шлюбних відносин. Правове забезпечення, надання соціальних послуг вразливим групам дітей та сімей. Принципи, специфіка та напрями роботи соціального працівника з сім'ями. Соціально-виховна робота з молоддю як умова підготовки до сімейного виховання. Прийомна сім'я в Україні. Соціальна робота із прийомною сім'єю.

Основні поняття соціальної роботи з дітьми. Основні засади державної молодіжної політики. Особливості роботи соціального працівника в мікрорайоні. Особливості роботи соціального працівника з підлітками з метою розвитку сексуальної культури.

3. Соціальна робота з різними групами клієнтів

Робота з групами ризику в структурі соціально-педагогічної діяльності. Девіантна поведінка молоді. Соціально-педагогічна робота з людьми, що схильні до вживання алкоголю. Соціально-психологічні причини поширення пияцтва серед молоді. Методика соціально-педагогічної роботи з людьми, що

вживають наркотики. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії. Соціально-педагогічна профілактика адитивної поведінки. Методи соціально-педагогічної роботи з дітьми вулиці.

Суїцид як соціально-психологічна проблема. Методи роботи з людьми схильними до суїциду. Методика соціально-педагогічної роботи з інвалідами. Методика роботи з людьми, що повернулися з місць позбавлення волі. Методи соціально-педагогічної профілактики різних груп ризику. Методика соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми як форма профілактики асоціальних проявів поведінки.

4. Соціальна діагностика

Історія виникнення соціальної діагностики як науки і практичної діяльності. Методи соціальної діагностики, їх класифікація. Методи аналізу діагностичної інформації. Принципи професійної етики діагноста. Вимоги до побудови і перевірки методик. Надійність, валідність, стандартизація. Проблема психодіагностики когнітивної сфери особистості. Методи діагностики уваги, уяви, пам'яті, мислення, відчуття і сприймання та особливості їх застосування. Проблема діагностики інтелекту. Моделі, історія виникнення тестів інтелекту. Сучасні підходи і методи дослідження рівнів інтелектуального розвитку. Розумовий розвиток і інтелект. Вікова норма розумового розвитку. Діагностика рівня інтелектуального розвитку методами психодіагностики. Готовність до школи та методи діагностики. Вивчення особистості в соціальній діагностиці. Діагностика типу темпераменту. Акцентуації та методи їх вивчення. Проективні методи дослідження особистості. Діагностика психічних станів особистості. Діагностика мотиваційної сфери особистості. Діагностика інтерес і нахилів та спеціальних здібностей. Діагностика міжособистісних стосунків.

5. Технологія роботи соціального гувернера.

Професія гувернера в умовах сьогодення. Виникнення і розвиток соціального гувернерства в Україні. Психічний та фізичний розвиток дітей переддошкільного віку як основа організації роботи з ними соціального гувернера. Значення режиму дня для формування особистості дитини. Психічний та фізичний розвиток дітей дошкільного віку як основа організації роботи з ними соціального гувернера. Пріоритетні методики всебічного розвитку дітей дошкільного віку в XX – XXI століттях. Методика проведення діагностування дітей дошкільного віку. Психолого-педагогічні проблеми, пов'язані з вихованням дітей у сім'ї. Особливості виховання дітей з порушеннями у психічному розвитку. Особливості роботи з дітьми, які мають фізичні та розумові вади. Робота з розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Роль іграшки в житті дитини. Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку. Методика підготовки дитини до школи. Специфіка навчання дітей дошкільного віку образотворчому мистецтву, музиці.

6. Технологія соціальної роботи в зарубіжних країнах.

Основні умови та фактори соціалізації особистості за кордоном.

Основні умови та фактори соціалізації особистості за кордоном. Теоретичні основи навчання молоді соціальної демократії у країнах світу. Форми і методи соціальної роботи з молоддю в Англії. Аспекти соціально-правової політики в сучасному Ізраїлі. Сучасна соціальна молодіжна політика в Німеччині. Підготовка соціального педагога у різних країнах світу у 90-х роках ХХ ст. Соціалізація дітей та підлітків у США. Соціальна політика в КНР. Соціальні аспекти виховання молоді в Японії.

7. Соціальна реабілітація та патронаж.

Зміст та сутність понять соціальна реабілітація та патронаж. Принципи і структура соціальної реабілітації. Програми соціальної реабілітації. Структурно-функціональна модель соціальної реабілітації важковиховуваних підлітків. Соціальна реабілітація дітей з обмеженими фізичними можливостями. Соціально культурна реабілітація сім'ї з неповносправними дітьми. Соціальна реабілітація осіб похилого віку. Технології соціальної реабілітації різних категорій інвалідів. Особливості соціальної реабілітації інвалідів із порушеннями функції опорно-рухового апарату. Соціально-середовищна реабілітація інвалідів із порушеннями слуху. Особливості соціальної реабілітації інвалідів із психічними порушеннями й інтелектуальною недостатністю.

Література

1. Введення у соціальну роботу: Навч. посібник / Семігіна Т.В. та ін. – К.: Фенікс, 2001.-С.125
2. Гордеев А.В., Морозов В.В. Прикладная реабилитационная педагогика. – М., 2004. – 176с.
3. Гордієнко Д. Західноєвропейський досвід соціальної держави // Людина і політика. — №. 6, 2000. - С.62–65.
4. Коваль А.Т., Зверева І.Д., Хлєб'як С.Р. Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навчальний посібник.- К.: ІЗМН, 1997.-392с.
5. Методика роботи з групами ризику. Методичні вказівки для студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» / Л.А. Якубова.– Хмельницький: ХНУ, 2007. – 48 с.
6. Поліщук В.А. Професійна підготовка фахівців для соціальної сфери: зарубіжний досвід. Посібник. — Тернопіль, 2002. — 222 с.
7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Академвидав», 2006. – 456 с.
8. Рідкодубська А.А. Курс лекцій з дисципліни Соціальна робота з дітьми та молоддю Хмельницький.:ХНУ – 308с.
9. Саралулова С.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера: Монографія. К.: МАУП, 2003. 264 с.
10. Соціальна робота в Україні: перші кроки/ Під редакцією В. Полтавця. — К.: Видавничий дім “КМ Academia”, 2000. - 236 с.
11. Соціальна робота з різними категоріями населення: методичні вказівки до самостійного вивчення курсу напряму підготовки «Соціальна робота» / Л.А. Якубова.– Хмельницький: ХНУ, 2013. – 96 с.
12. Соціальна робота. В 3-х ч. / За ред. Семігіної Т. В., Григи І. М. — К.: Києво-Могилянська академія, 2004. — Ч. 2. Теорії та методи соціальної роботи.
13. Теория социальной работы: Учебник / Под ред. проф. Е.И. Холостовой. - М., 1998.
14. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Т.В. Семігіної, І.І. Инговича.- К.: Академвидав, 2005. 328 с. (Альма-матер)
15. Технології соціального гувернера: методичні вказівки до практичних занять для студентів напрямів підготовки «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» / Л.П. Сокольська. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 114 с.
16. Холковська І.І. Корекційна педагогіка. – Вінниця: ВДНУ ім. М.кошобинського, 2007. – 328с.